

Робоча програма навчальної дисципліни

Назва курсу	Сучасні проблеми організаційної психології
Рівень вищої освіти	3
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	вибіркова
Форма здобуття освіти	Денна заочна
Обсяг дисципліни	4
Мова викладання	Українська
Викладач (-і)	Васильченко О.М.
Профайл викладача (-ів)	https://www.krok.edu.ua/ua/pro-krok/spivrobitniki/vasilchenko-olga-mikolajivna
Контактний телефон	+380508133346
E-mail	olgavm@krok.edu.ua
Консультації	Он лайн- консультації: в кабінеті студента

1. Коротка анотація до курсу

Навчальна дисципліна «Сучасні проблеми організаційної психології» є вибірковою складовою освітньо-професійної програми здобувачів PhD у результаті опанування якої аспіранти розвинути здатність застосовувати методи організаційної психології у психологічному дослідженні особливостей, чинників і тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій.

Метою освоєння дисципліни «Сучасні проблеми організаційної психології» є розвиток здатності проводити дослідження на відповідному рівні на основі системного наукового світогляду, виокремлювати, систематизувати, розв'язувати та прогнозувати актуальні організаційно-психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

Завдання курсу:

- навчити студентів виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі організаційно-психологічні та психолого-економічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, соціальних груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження;
- навчити ідентифікувати та систематизувати значущі організаційно-психологічні та психологоекономічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку організацій та їх персоналу;
- навчити виявляти психологічні умови конструктивного розвитку організацій та їх персоналу, зростання їх конкурентоздатності та підприємницької активності працівників, розвитку внутріньоорганізаційного підприємництва.
- ознайомити з актуальними проблемами організаційної та економічної психології;
- стимулювати працювати над власним розвитком та вдосконаленням, визначати свої професійні можливості та виявляти прагнення до підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.

Студенти мають знати:

- предмет, об'єкт та завдання психології організації;
- зміст основних категорій психології організації ;
- актуальні проблеми психології організації;
- основні психологічні умови та закономірності розвитку організації;
- особливості взаємодії індивідів в умовах організації;
- критерії соціально-психологічної характеристики організації;
- роль структури і систем організації у формуванні культури і етнічних цінностей;
- методи психології управління організаціями та специфіку їх застосування.

Студенти мають уміти:

- створювати та впроваджувати інноваційно-дослідницькі проекти у різних сферах суспільного життя, включаючи власні дослідження (РНЗ);
- розробляти інноваційно-дослідницькі проекти у контексті

конструктивного розвитку організацій, внутріньоорганізаційного підприємництва та розвитку менеджерів та персоналу;

- уміти впроваджувати інноваційно-дослідницькі проекти конструктивного розвитку організацій, внутріньоорганізаційного підприємництва та їх менеджерів та персоналу в організаційну практику;
- здійснювати дослідження організаційно-психологічних та психолого-економічних проблем розвитку організацій у різних сферах суспільного життя;
- уміти здійснювати психологічний прогноз щодо розвитку організацій та їх персоналу;
- визначати психолого-організаційні умови власної професійної діяльності в контексті її успішності;
- враховувати психолого-організаційні умови власної професійної діяльності при обранні напряму професійної кар'єри та професійної мобільності.

2. Результати навчання навчання, які отримає студент після вивчення курсу

Аспірант орієнтується в проблемах сучасної організаційної психології; здатний виконувати основні функції управління психологічною практикою. Здатний організовувати та керувати роботою команди, виробляючи командну стратегію для досягнення поставленої мети.

3. 3. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин/ кредитів ECTS	
Загальна кількість годин / форма навчання	денна	заочна
Лекції	20	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20	20
самостійна робота	110	110

4. Пререквізити. Опанування дисципліни «Психологія ділового спілкування» передбачає використання знань із вивчених дисциплін «Соціальна психологія», «Організаційна психологія», «Сучасні проблеми соціальної психології».

5. Технічне й програмне забезпечення/обладнання — сучасний гаджет, підключений до мережі Інтернет; наявність у студента активованого аккаунта в Офісі 365, корпоративної пошти та підключення до платформи дистанційного навчання «Moodle»; встановлені на телефон/ПК додатки/спеціальні програми, що забезпечують відвідування онлайн занять через сервіси Zoom або MS Teams.

6. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Предмет, завдання та методи організаційної психології.

Тема 1. Поняття про організації. Основні структурні компоненти організації. Функції організацій. Види організацій.

Тема 2. Основні етапи розвитку організаційної психології в світі. Сучасний стан проблем.

Тема 3. Основні етапи розвитку організаційної психології в Україні.

Тема 4. Роль організацій у задоволенні потреб організації та персоналу.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми організаційно психології

Тема 5. Психологія управлінської діяльності менеджерів та формування команд в організації

Тема 6. Психологія управління змінами та організаційного розвитку

Тема 7. Психологічні особливості ділового спілкування та організаційних конфліктів.

Змістовий модуль 1. Предмет, завдання та методи організаційної психології.

Тема 1. Поняття про організації. Основні структурні компоненти організації. Функції організацій. Види організацій. Організаційна психологія як область міждисциплінарних досліджень та історія розвитку. Специфіка предмета організаційної психології та основні завдання. Методи організаційної психології (спостереження, аналіз документів, опитування, експеримент), їх специфіка.

Тема 2. Основні етапи розвитку організаційної психології в світі. Сучасний стан проблем. Основні напрямки досліджень в організаційній психології. «Психологія праці та організаційна психологія» («Work and Organizational Psychology»). «Промислова психологія та організаційна психологія» («Industrial and Organizational Psychology»). «Психологія професії» («Occupational Psychology»). «Психологія професійного здоров'я» («Occupational Health Psychology»).

Тема 3. Основні етапи розвитку організаційної психології в Україні. Радянський етап розвитку організаційної психології в Україні. Організаційна

психологія в Україні кінця 90-х початку 200-х років. Сучасний стан організаційної психології в Україні.

Тема 4. Роль організацій у задоволенні потреб організації та персоналу.

Роль організацій у задоволенні потреб організації та персоналу. «Реальні» та «віртуальні» організації

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми організаційно психології

Тема 5. Психологія управлінської діяльності менеджерів та формування команд в організації. Сутність управлінської діяльності менеджерів. Роль лідерства в управлінській діяльності менеджерів. Поняття про команду та її види. Основні функціонально-рольові позиції в команді в освіті та науці.

Тема 6. Психологія управління змінами та організаційного розвитку.

Сутність інноваційних змін в організації. Етапи організаційного розвитку. Індивідуально-дослідницьке завдання: Методики для дослідження психологічних особливостей організаційного розвитку.

Тема 7. Психологічні особливості ділового спілкування та організаційних конфліктів.

Сутність ділового спілкування в організації. Види ділового спілкування в організації. Організаційні конфлікти та причини їх виникнення. Управління організаційними конфліктами.

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Організаційна психологія та ефективність діяльності організації. Організаційна психологія та психологія управління: спільні риси та відмінності. Предмет та основні завдання організаційної психології. Розвиток організаційної психології в Україні. Методи організаційної психології. Зміст психологічної допомоги. Співвідношення змісту психологічної допомоги особистості та різних видів діяльності практичного психолога.	4
2	Тема 2. Розвиток організаційної психології. Американська класична школа організаційної психології. Американська соціально-психологічна школа організаційної психології.	2

	<p>Японська школа організаційної психології. Теорія Ф. У. Тейлора. Теорія Г. Емерсона. Теорія Е. Мейо Теорія Д. Мак-Грегора. Теорія Ф. Герцберга</p>	
3	<p>Тема 3. Етапи розвитку організаційної психології в Україні.</p> <p>Розвиток організаційної психології в Україні до здобуття незалежності. Видатні постаті організаційної психології в Україні. Основні школи української організаційної психології.</p>	2
4	<p>Тема 4. Ділова бесіда як основна форма ділового спілкування. Групові форми ділового спілкування</p> <p>Особливості ділової бесіди. Етапи ділової бесіди. Підготовка до ділової бесіди. Встановлення контакту в бесіді. Вплив на людину в бесіді та розв'язання протиріч. Ухвалення рішення та завершення бесіди. Сутність дискусії та особливості її проведення. Форми організації дискусії. Види слухання в дискусії.</p>	2
5	<p>Тема 5. Командна робота. Принципи та наукові засади.</p> <p>Функціонально-рольові позиції в команді. Відмінності лідерства від управління. Співвідношення команди та «звичайної» групи. Методики для дослідження орієнтації на роботу в команді менеджерів та персоналу організацій.</p>	2
6	<p>Тема 6. Динаміка змін в організаціях.</p> <p>Психологічні бар'єри опору змінам в організації. Сутність інноваційних змін в організації. Етапи організаційного розвитку. Індивідуально-дослідницьке завдання. Методики для дослідження психологічних особливостей організаційного розвитку. Стресовий стиль життя.</p>	4
7	<p>Тема 7. Сутність конфлікту та особливості його вирішення в діловому спілкуванні</p> <p>Конфлікт, його сутність. Природа організаційних конфліктів. Специфіка конфлікту в діловому спілкуванні. Прийоми, які слід використовувати в конфліктах.</p>	4

	Інформаційні технології ділового спілкування в організації. Індивідуально-дослідницьке завдання. Тренінгові програми для психологічної підготовки персоналу до ділового спілкування та управління організаційними конфліктами.	
--	--	--

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до семінарських занять за темами	35
2	Теми на самостійне опрацювання: 1. Особливості протікання конфліктів в ієрархічних організаціях 2. Особливості протікання конфліктів в індивідуалістських організаціях 3. Особливості протікання конфліктів в консолідуючих або колективістських організаціях 4. Особливості протікання конфліктів в конкуруючих організаціях 5. Психологічні служби в організаціях: їхні функції та особливості роботи	35
	Разом	70

9. Індивідуальні завдання

Якщо в межах часу самостійної роботи студентів передбачається виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (навчального проекту) до окремого розділу, теми або дисципліни в цілому:

Зміст індивідуального навчально-дослідного завдання (навчального проекту)	Рекомендований час (години)
Проблеми організаційної психології у працях В.П.Казмиренко	30

10. Методи навчання

Під час навчання застосовується пояснювально-ілюстративний метод навчання (лекційні, семінарсько-практичні заняття) із застосуванням інтерактивних та активних методів навчання.

11. Методи контролю

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи. Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості аспіранта до виконання конкретного завдання.

Підсумковий контроль проводиться для оцінки результатів навчання після закінчення вивчення дисципліни (семестровий контроль) або відокремлених за робочим навчальним планом модулів.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми поточного контролю усне опитування.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного (проміжного) контролю: письмова контрольна робота.

Під час вивчення даної дисципліни використовується така форма семестрового контролю: екзамен.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання результатів навчання аспірантів здійснюється за шкалою Університету (0-100, з урахуванням обов'язкових завдань – 120 балів) та національною шкалою.

12.1. Схема нарахування балів з дисципліни

Види та зміст обов'язкових завдань	Максимальна оцінка	Примітки
Індивідуально-дослідницьке завдання: Проаналізувати структуру та основні елементи організації, в якій Ви навчаєтесь (працюєте).	20	
Доповіді на семінарах	35	Індивідуальний виступ - від 3 до 5 балів (не менше 3 разів). Доповнення до виступу іншого студента - 1-2 бали. Участь у науковій

		дискусії та бесіди – від 1 до 2 балів.
Виконання індивідуального завдання	20	
Виконання письмової контрольної роботи	10	
Екзамен	15	
Разом:	100	

Максимальний бал за виконання необов'язкових завдань – 20.

12.2. Умови нарахування балів

Високий рівень (100-90% балів за завдання) Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання індивідуальних та колективних завдань при самостійній роботі.

Достатній рівень. (89-70% балів за завдання) Студент володіє певним обсягом навчального матеріалу, здатний його аналізувати, але не має достатніх знань та вмінь для формулювання висновків, допускає несуттєві неточності.

Задовільний рівень. (69-60% балів за завдання) Студент володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні або володіє частиною навчального матеріалу, уміє використовувати знання в стандартних ситуаціях.

Низький рівень.(59-50% балів за завдання) Студент володіє навчальним матеріалом поверхово й фрагментарно.

12.3. Критерії підсумкового оцінювання

Проміжок за накопичувальною шкалою Університету	Оцінка чотирибальною національною шкалою
90 та вище	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

13. Методичне забезпечення

До уваги студентів: усі навчально-методичні матеріали (плани лекцій, презентації, завдання/задачі/ситуаційні вправи тощо) подані в Moodle

12. Рекомендована література

Базова

1. Мілютіна К.Л., Трофімов А.Ю. Психологія сучасного бізнесу: навчальний посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 168 с
2. Карамушка Л., Тиченко М. Особливості суб'єктивного та об'єктивного кар'єрного успіху в контексті психологічної готовності до здійснення професійної кар'єри працівників сфери креативних індустрій. Вчені записки Університету «КРОК». 2024. Вип. 4(76). С.295–305. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-295-305>
3. Карамушка Л., Терещенко К. Особливості управлінських рішень щодо забезпечення психічного здоров'я та розвитку толерантності до невизначеності у персоналу комерційних організацій в умовах війни. Вчені записки Університету «КРОК». 2024. Вип.3(75). С.183–193. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-75-183-193>
4. Карамушка Л. Психічне здоров'я персоналу організацій в умовах війни: основні вияви та ресурси. Вчені записки Університету «КРОК». 2022. №3(67). С. 124-133. DOI <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2022-67-124-133>

Допоміжна

1. Психологічні детермінанти розвитку організаційної культури: монографія / Л.М. Карамушка, О.В. Креденцер, К.В. Терещенко[та ін.]; за ред. Л.М. Карамушки. Київ: Педагогічна думка, 2015. 288 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10087/>
2. Бочелюк В., Пучина О. Організаційна психологія на підприємстві: підручник. Київ: ЦУЛ, 2019. 272 с.
3. Буднік М.М., Курилова Н.М. Управління змінами: підручник. Київ: Видавничий дім "Кондор", 2017. 226 с.
4. Засекіна Л.В., Пастрик Т.В. Основи психології та міжособове спілкування: навчальний посібник. - 2-е вид. Київ: ВСВ "Медицина", 2018. 216 с.
5. Захарчин Г.М., Винничук Р.О. Управління конфліктами: навчальний посібник. - 2-ге вид., доповнен. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 192 с.
6. Наукові видання Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, підготовлені за результатами фундаментальних та прикладних досліджень (монографії, посібники й ін.). URL: <http://psychology-naes-ua.institute/info/273/>
7. Організаційна психологія. Економічна психологія. Науковий журнал. URL: <http://orgpsy-journal.in.ua/index.php/opec>

Посилання на Dspace

<https://dspace.krok.edu.ua/handle/krok/3523>

Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

- перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розташовано на платформі
- Сертифікати проходження дистанційних чи онлайн курсів за відповідною тематикою можуть бути зараховані за умови виконання вимог, наведених у відповідному положенні:

Робочу програму навчальної дисципліни:

Складено професор кафедри психології, доктор. психол. наук, Васильченко О.М.

Ухвалено кафедрою психології (протокол засідання кафедри психології № 5 від 23.12.2024 р.).